

Tadeusz Reroń

"Veritatem facientes : księga
Pamiętkowa ku czci Księdza
Profesora Franciszka Greniuka", red.
J. Nagórny, J. Wróbel, Lublin 1997 :
[recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 5/2, 178-180

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

gólnych tematów oraz wskazuje na różne sposoby rozwiązywania trudnych kwestii. Dzięki temu, czytelnik może ogarnąć w całości treści wiary chrześcijańskiej i pogłębić zrozumienie poszczególnych prawd. Dlatego, podręcznik nie jest skierowany jedynie do studentów teologii, wykładowców, katechetów, czyli wszystkich osób odpowiedzialnych w szczególny sposób za przepowiadanie Ewangelii, lecz również do wszystkich wierzących. W tym celu została zastosowana odpowiednia forma graficzna tekstu, dostosowana do różnych grup czytelników. I tak, zagadnienia szczegółowe są zapisane mniejszym charakterem liter, natomiast podsumowanie najważniejszych stwierdzeń dotyczących głównego tematu zapisano kursywą.

Poszczególne traktaty zostały opracowane przez autorów katolickich z uwzględnieniem niektórych problemów ekumenicznych. We „Wstępie”, T. Schneider zaznacza, że pierwsze opracowania tematów przez poszczególnych autorów były uważnie rozważane w grupach roboczych, natomiast końcowe ujęcie i schemat poszczególnych traktatów jest owocem wspólnej pracy całego zespołu redakcyjnego.

Opracowań niektórych tematów nie można przyjmować jednak bezkrytycznie. Trudno na przykład zgodzić się ze sposobem omówienia zagadnienia grzechu pierworodnego w „Traktacie o stworzeniu” (ss. 212-214), które jest przedstawione raczej jako prywatna nauka św. Augustyna, która przeszła w kolejnych wiekach do „tradycji teologiczno-kościelnej łacińskiego Zachodu”. Być może na ujęcie i sposób przedstawienia niektórych trudnych tematów teologicznych rzutuje ekumeniczne nastawienie.

„Nowy podręcznik dogmatyki” wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniu tych, którzy chcą poznać teologię, lecz czują się zagubieni i zakłopotani wobec dużej rozpiętości zagadnień, pojęć i rozważań teologicznych we współczesnej literaturze teologicznej. Przede wszystkim jednak, może on być przewodnikiem dla wszystkich wierzących, którzy pragną przygotować się na wejście w trzecie tysiąclecie chrześcijaństwa.

ks. Włodzimierz Wołyniec

Veritatem facientes. Księga Pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Franciszka Greniuka, red. J. Nagórny, J. Wróbel, Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin 1997, s. 456

W historii każdej społeczności, każdej organizacji czy instytucji, dostrzec można pewne osoby, które nadawały jej kierunek i które stanowiły swojego rodzaju kamienie milowe prowadzące tę społeczność do określonego celu. Taką postacią, która na trwale wpisała się w dzieje Uniwersytetu Lubelskiego jest ks. Profesor Franciszek Greniuk.

Stało się już zwyczajem, że środowiska akademickie starają się uczcić swoich zasłużonych pracowników przez wydanie książki pamiątkowej. Księga pamiątkowa jest wyrazem głębokiego przekonania, że w dziejach Sekcji Teologii Moralnej na Wydziale Teologii

Katolickiego Uniwersytetu Katolickiego osoba Księdza Profesora Franciszka Greniuka, Jego badania naukowe, Jego praca dydaktyczna, Jego obecność pośród społeczności akademickiej, są nie tylko godne zauważenia, ale nade wszystko uznania i wdzięczności. Siedemdziesiąt lat życia, z których czterdzieści pięć poświęconych Kościołowi (najpierw lubelskiemu, a od 1992 roku zamojsko-lubaczowskiemu) i czterdzieści Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu (od 1957), a więc zarówno tym, którzy go współtworzą, jak i tym, którzy w nim się kształcą, rodzi w sercach przyjaciół i wychowanków swoiste wezwanie do podkreślenia owego daru, jaki otrzymali w osobie Księdza Jubilata, Profesora teologii moralnej.

Naukowe poszukiwania Księdza Profesora Franciszka Greniuka zdominowała zdecydowanie od czasów habilitacji historia oraz problematyka odnowy teologii moralnej. Konsekwentnie Jego wykłady i publikacje naznaczone szukaniem prawdy i zachętą do postępowania w prawdzie przewijają się metodologiczna maksyma, iż dla pełnego zrozumienia aktualnego ujęcia moralności chrześcijańskiej oraz jej uwarunkowań metodologicznych konieczna jest znajomość jej historii.

Wymiernym owocem aktywności naukowej Jubilata jest ponad 200 publikacji. Do tego należy dodać pracę redaktora czasopisma *Zeszyty Naukowe KUL*. Rezultatem cenionej pracy dydaktycznej i troski o rozwój młodszej kadry naukowej jest opiekunem 2 przewodów habilitacyjnych, 11 promocji doktorskich i ok. 160 magisterskich. Od 1957 r. jest czynnym członkiem Towarzystwa Naukowego KUL. Pełnił funkcję sekretarza, wiceprzewodniczącego i przewodniczącego Ogólnopolskiej Sekcji Teologów Moralistów. W latach 1968-1970 pełnił funkcję sekretarza, a w latach 1970-1992 przewodniczącego Komitetu Redakcyjnego „Roczników Teologiczno-Kanonicznych KUL”. W latach 1975-1982 był rektorem Wyższego Seminarium Duchownego. Otrzymał odznaczenie godnością kanonika gremialnego Kapituły Katedralnej w Lublinie. W 1992 r. przeszedł do pracy w nowo powołanej Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej, w której pełni funkcję kanclerza Kurii Diecezjalnej i wikariusza generalnego. Odznaczony został godnością kanonika gremialnego Kapituły Katedralnej w Zamościu oraz pronotariusza apostolskiego.

Sylwetka Księdza Profesora, kierunki badań i pokaźny dorobek naukowy zostały pokazane w pierwszej części Księgi. Zestawienia i wyliczenia nie są jednak w stanie ukazać całego bogactwa życia, ogromu zadań i obowiązków, jakie Jubilat przez długie lata pełnił jako kapłan, wychowawca, redaktor i profesor. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż ks. Profesor Greniuk przez prawie 20 lat swojego kapłaństwa związany był z Wyższym Seminarium Duchownym w Lublinie. Przez długie lata pełnił obowiązki Rektora przyczyniając się do naukowego rozwoju tej uczelni. Równocześnie prowadził działalność naukową jako wykładowca na KUL i autor cenionych prac.

Pasję naukową Ksiądz Profesor potrafił także obudzić u licznych swoich słuchaczy, którzy w ramach Jego seminarium pisali prace magisterskie i doktorskie. Wielu z nich pełni dziś ważne funkcje w Kościele polskim, znaczna grupa przyjęła na siebie obowiązki wykładowców w wyższych seminariach duchownych czy wprost pracowników naukowych stopnia uniwersyteckiego, z tytułami doktorów habilitowanych i profesorów włącznie.

Szczególny charakter księgi pamiątkowej sprawia, że z konieczności ma ona niejednorodny charakter. Szacunek i wdzięczność dla Księdza Profesora Greniuka oznacza najpierw pochylene się nad Jego dorobkiem, nad tym wszystkim co On wniósł do środowiska teologicznego zarówno w ramach Uniwersytetu, jak i w skali ogólnopolskiej. Ale ten szacunek

oznacza również prezentowanie przez poszczególnych współautorów swoich osiągnięć w kręgu własnych specjalizacji. Stąd też pierwsza część książki pamiątkowej (Osoba i dzieło) poświęcona została w całości osobie i działalności naukowo dydaktycznej Księdza Profesora, natomiast pozostałe (Ze skarbca rzeczy starych, W kręgu odnowy teologii moralnej, Miscellanea) odnoszą się do różnych działów teologii moralnej lub dyscyplin jej pokrewnych. Podejmują one takie zagadnienia jak: Wokół odnowy polskiej teologii moralnej w drugiej połowie XX w. (S. Olejnik), Podstawowe założenia doktryny moralnej W. Solowjewa (J. Pryszmont), Moralność polityczna w nauczaniu teologów hiszpańskich XV/XVI wieku (F. A. Dziuba), Kult świętych w pismach L. A. Murotoriego (S. Mojek), Początki bioetyki. Aspekt historyczny (J. Wróbel), Zmierzch czy aktualność Dekalogu (S. Rosik), Refleksja nad aspektami etycznymi choroby AIDS (J. Kowalski), Liberalizm a etyka. Refleksje po „Veritatis splendor” (I. Mroczkowski), Środki społecznego przekazu w służbie międzyludzkiego dialogu (T. Reroń), Wizja apostoła świeckich według Akcji Katolickiej w Polsce (K. Jeżyna), Teologia duchowości pośród innych dyscyplin naukowych (W. Słomka), Parafia jako centrum życia liturgicznego (Cz. Krakowiak).

W ostatnim czasie poświęcono taką księgę m. in. S. Olejnikowi, J. Kowalskiemu (Teologia i życie), A. Marcolowi (Ad libertatem in veritate), S. Rosikowi (Vivere in Christo). Jak łatwo zauważyć zrodziła się jakaś nowa tradycja opatrywania książek polskim lub łacińskim tytułem, który kryją w sobie treść życia autora. Dominantą książki „Veritatem facientes” jest ukazanie, że prawda jest najgłębszą perspektywą badań naukowych Księdza Profesora Greniuka. Taki jest też – jak się wydaje – istotny rys życia i osobowości Jubilata, który do siebie może odnieść słowa Chrystusa: „Przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie” (J 18,37). Prawda staje się w ten sposób nie tylko wyznacznikiem poszukiwań naukowych, ale także dewizą życia.

Księga niniejsza jest nie tylko hołdem na cześć Księdza Jubilata, zebraniem i podsumowaniem Jego dorobku naukowego, ale też przedstawieniem wielu ciekawych prac naukowych, wciąż poszukiwanych artykułów problematyki, którą zajmuje się aktualnie teologia moralna.

ks. Tadeusz Reroń

Philipp Schmidt, *Fortschrift ohne Grenzen? Christliche Ethik und technische Allmacht*, Freiburg 1997, wyd. Herder, s. 245

Świadomość współczesnego człowieka jest przesiąknięta chęcią panowania, dominacji i posiadania. Jest to mentalność kształtowana przez ogromny rozwój nauki i techniki, a z nimi przez nieograniczoną wprost możliwość panowania człowieka nad przyrodą i jej mocami. Chyba nigdy dotąd człowiek nie doświadczał tak bardzo pokusy rajskiej: „będziecie bogami” (Rdz 3,5). Postęp techniki początkowo budził dość powszechną ocenę pozytywną, a nawet entuzjastyczną. Obecnie jednak entuzjazm ten przygasł, ustępując miejsca coraz bardziej odczuwanym niepokojom. Pod adresem rozwijającej się techniki kieruje się poważne zastrzeżenia. Zmusza to do zajęcia stanowiska i dokonania oceny sytuacji z pozy-